

Vejledning

Affaldsindsamlingen for børn

Vejledning

I vejledningen kan I læse om indsamlingen og finde svar på de fleste spørgsmål. Har I andre spørgsmål, er I velkomne til at kontakte Susie Langebæk på e-mail: sus@dn.dk eller tlf.: 31 19 32 11.

Hvorfor samler vi ind?

Der er mange gode grunde til, at vi går ud i naturen og indsamler affald. Selvfølgelig fordi vi ønsker en smuk og ren natur, men også for at få overblik over problemet. Ved at undersøge, hvor meget affald og hvilke slags affald, vi finder, kan vi blive klogere på nogle af spørgsmålene herunder:

- Kan vi på affaldet se, hvem der smider det og på den måde gøre noget ved problemet?
- Er der bestemte slags affald, der er særligt store mængder af?
- Hvorfor er der så store problemer med henkastet affald i grønne byområder, på parkeringspladser, i skoven og på stranden?
- Hvorfor ligger der så mange dåser og plastflasker i grøftekanterne?
- Er det for dyrt eller besværligt at komme af med affald i din kommune, eller er folk bare dovne og ligeglade?
- Er der meget miljøfarligt affald i naturen?
- Hvordan kan I sortere og håndtere affaldet på jeres institution?
- Skal vi foreslå pant på flere slags emballage?

Gennem en optælling eller vejning af affaldet i forbindelse med landsindsamlingen, kan vi få et bedre overblik over problemet og fortsætte med at vejlede forbrugere, private virksomheder og offentlige myndigheder for at komme affaldet til livs. Børnenes oplevelser af naturen med og uden affald giver dem en meget visuel oplevelse af – og en større forståelse for – menneskets indflydelse på den natur, som også er vores livsgrundlag.

Endelig er indsamlingen en god anledning til at sætte fokus på affald som en ressource, der skal sorteres og afleveres de rigtige steder. På den måde sparer vi både på jordens råstoffer, energi, CO₂-udslip og på samfundets penge. Det handler altså også om naturens stof- og energikredsløb.

Hvem kan være med?

Alle skoler, børnehaver, fritidshjem og andre børneinstitutioner kan være med. Det er også helt i orden at invitere søskende, forældre, bedsteforældre og andre voksne. Jo flere vi er med, jo mere affald får vi fjernet fra naturen.

Hvornår skal vi samle ind?

I skal samle ind i løbet af hverdagene i affaldsugen. Det vil sige mindst en af dagene fra mandag til fredag. Enkelte institutioner samler ind i ugen før eller efter, da de ellers af praktiske grunde ikke kan være med. Find datoerne på forsiden af hjemmesiden.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdelinger og andre grupper samler ind om søndagen efter skolernes uge. Tjek www.affaldsindsamlingen.dk

Det er en god ide at undersøge, om der er andre, der samler ind, hvor I bor. Vi får samlet mest affald, hvis vi ikke går de samme steder. I kan se en oversigt med kontaktoplysninger over hvem, der har tilmeldt sig indsamlingen, på hjemmesiden www.affaldsindsamlingen.dk

Hvor skal vi samle ind?

Det bestemmer I helt selv. For nogle vil det være naturligt at gå langs stranden – for andre i en skov eller langs en vej, hvor grøftekanten er fuld af affald. Vi har ikke en fast definition af natur. Det kan for eksempel være i byens park eller på de grønne områder omkring jeres børnehave eller skole. Det er naturligvis også afhængigt af, hvor gamle børnene er.

Meget affald ligger og flyder langs med vejene. **Men det er altid farligt at færdes ved trafikken.** Derfor anbefaler vi, at I taler om, hvor det er hensigtsmæssigt – og mest sikkert – at indsamle i netop jeres lokalområde. Se også siden med trafikvejledningen bagest i denne vejledning.

Hvad skal vi samle ind?

I princippet skal vi forsøge at fjerne alt det, der ikke hører hjemme i naturen. Der kan dog være ting, det af sundhedsmæssige eller sikkerhedsmæssige hensyn vil være bedst at lade ligge.

Det gælder for eksempel døde dyr, hundelorte og andet organisk affald, der kan indeholde bakterier og anden smitte. Det vil som regel blive nedbrudt i løbet af kort tid alligevel.

Hvis I ikke har tykke handsker på, skal I nok holde jer fra glasskår og andre skarpe ting. Det gælder naturligvis også injektionssprøjter.

Gammelt fyrværkeri og lignende bør man også holde sig fra. En klasse har tidligere fundet en gasgranat. Finder I noget lignende, bør I kontakte politiet.

Endelig kan der naturligvis være ting, som er så tunge eller uhåndterbare, at de kan være svære umiddelbart at fjerne. Der er eksempler på, at indsamlere har fundet blandt andet cykler, knallerter, sofaer, indkøbsvogne og gamle bilvrag.

Det er en god ide på forhånd at finde ud af, om der er nogen måde, I alligevel kan fjerne også dette affald på. Det kan være, at en forældrepatrulje i bil samler stort affald sammen bagefter. Det kan være, at der skal være specielle "patruljer" med tykke beholdere og sikkerhedsudstyr, der samler skarpe genstande og så videre. Måske kan I kontakte den lokale DN-afdeling, der skal samle ind om søndagen.

Under alle omstændigheder kan det anbefales, at børnene bruger handsker, når I samler affaldet ind. Hvis børnene bruger deres egne handsker, er det en god ide at opfordre børn og forældre til at vaske dem en gang efter indsamlingen. Husk også at vaske hænderne efter indsamlingen.

Hvordan melder vi resultatet?

Det er meget vigtigt for os at vide, hvor meget affald, I har samlet ind, og hvilke slags affald, I har fundet.

Vi har særligt fokus på dåser. Vi finder hvert år tusindvis af dåser, og det er et stort problem i naturen, hvor det tager op til 500 år, før en dåse nedbrydes. Det er også et problem, fordi dåserne ikke genanvendes, når de havner i naturen. Derfor vil vi gerne have jer til at sortere dem for sig selv, så vi kan se, hvor stor en mængde af det samlede affald, de udgør. Vi håber, at I vil tælle dåserne og dele dem i dåser med og uden pant.

Når indsamlingen er forbi, skal I indberette resultatet til skoletjenesten i Danmarks Naturfredningsforening. Det kan I gøre på hjemmesiden fra affaldsugens start. Ud over jeres kontaktoplysninger er vi altså især interesseret i disse oplysninger:

Hvor mange var I med?
Hvor mange kilo affald har I samlet?
Hvor mange dåser uden pant fandt I?
Hvor mange dåser med pant fandt I?

Det er en god ide at skrive resultaterne ned med det samme, når I er "i felten", så I husker det. Hvis I ikke kan veje affaldet, kan I skønne resultatet ved at tælle antallet af affaldssække og gange med 6 kilo. Vi ved, at det passer nogenlunde med gennemsnitsvægten af en fyldt indsamlingssæk.

Vi vil selvfølgelig også gerne høre om alle de spændende og specielle ting, I ellers har fundet. Derfor må I meget gerne sende os en lille historie om dagens forløb. Det er der plads til på indberetningsskemaet.

I kan give besked om affaldet på to måder:

Via nettet

Det nemmeste er at indtaste tallene direkte i skemaet på vores hjemmeside www.dn.dk/affald. Det vil I kunne gøre fra den første indsamlingsdag. Vi vil gerne have jeres resultater hurtigst muligt – dog senest 14 dage efter indsamlingens afslutning. I vil kunne læse det samlede resultat af indsamlingen kort herefter på hjemmesiden (der vil komme enkelte resultater senere). Inden da vil der ligge foreløbige tal, efterhånden som de bliver tastet ind rundt omkring i landet.

Telefonen

Hvis I ikke har adgang til internettet, kan I ringe på telefon 31 19 32 11 og fortælle, hvor meget I har fundet. Vi vil så sidde ved telefonen på hverdage mellem 9.00 og 15.00 og taste tallene ind for jer.

Hvad gør vi med affaldet bagefter?

Som indsamlere har I selv ansvaret for, at affaldet bliver sorteret og afleveret de rigtige steder efter indsamlingen. I kan også tage kontakt til kommunen eller den lokale genbrugsplads. På den måde kan I være sikre på, at I kan komme af med affaldet og få det afleveret de rigtige steder.

Det er naturligvis bedst, hvis affaldet bliver sorteret grundigt. Det giver også en ekstra mulighed for at tale om affaldet og om genbrug og genanvendelse med børnene. De fleste kommuner har en sorteringsvejledning, som I kan finde på kommunens hjemmeside. I kan finde inspiration i bogen, "Team Grøn – Da Kalinka blev væk", som kan læses eller bestilles på www.affaldsindsamlingen.dk eller I kan besøge hjemmesiden www.affald.dk

De dåser (og flasker), I kan få pant for, skal I naturligvis aflevere hos den lokale købmand eller i supermarkedet. Der kan I så få et bidrag til klassekassen. **Dåser uden pant kan også afleveres i automaterne i supermarkedet.** De skal så sende dem videre til genanvendelse. I kan læse mere om det danske pantsystem for dåser og flasker på www.danskretursystem.dk

Hvad kan vi ellers gøre?

Vi håber, I vil bruge affaldskampagnen til at arbejde med affald, affaldshåndtering og genbrug i undervisningen/dagligdagen. Under alle omstændigheder kan indsamlingen være anledning til en god snak om det at smide affald de rigtige steder.

På hjemmesiden under 'Materialer' finder I flere gode ideer og inspiration til undervisning og aktiviteter.

Måske vil I udstille noget af det, I har fundet, eller på anden måde gøre forældre og andre i lokalsamfundet opmærksomme på problemerne med affald i naturen.

I kan også selv lave nogle regler for, hvordan I kan være med til at holde naturen ren fremover. I kan måske invitere politikere og journalister med på jeres indsamling og give dem nogle gode råd.

Opmærksomhed omkring jeres indsamling

Jo flere, der bliver opmærksomme på indsamlingen og dens resultater, jo bedre. Derfor vil vi også opfordre jer til at fortælle om jeres indsamling til lokale aviser og andre medier og eventuelt invitere journalister med ud for at samle ind. Hvis I selv vil skrive til forældre, intranet eller forskellige medier, er I meget velkomne til at klippe i og bruge teksterne på hjemmesiderne www.dn.dk/skoletjenesten og www.affaldsindsamlingen.dk

Hvis I kommer i avisen, vil vi meget gerne høre om det bagefter, så I må gerne sende en artikel/omtale ind til os på ola@dn.dk eller adressen: Skoletjenesten Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lodtrækning om præmier til alle, der indmelder resultatet

Når affaldsindsamlingen er forbi, trækker vi lod om nogle fine præmier blandt alle, der har været med, og som har indberettet deres resultater på hjemmesiden. Vinderne vil kunne ses

på www.affaldsindsamlingen.dk under skoler og institutioner. Alle vindere får tilsendt deres præmier direkte.

I 1912 blev DN's første affaldskampagne iværksat under mottoet "Krig for Skovens Renlighed". Det var DN's allerførste kampagne, og den havde til formål at gøre op med skrald og affald, som blev efterladt i naturen. Kampagnen blev skudt i gang med en konkurrence, hvor man skulle digte et vers eller lave et slagord, der kunne mane til, at naturen ikke blev forurennet. Der kom rigtig mange forslag og det vindende vers lød i sin korte form:

*Madpapir og æggeskaller
Sildeben og potteskår
Pynter ej i skovens haller
Tag det med dig når du går*

Har I selv lyst til at lave et affaldsdigt i klassen, er I velkomne til at sende det ind til os.

Materialer

Med indsamlingspakken følger et inspirationshæfte. Der kan bestilles flere eksemplarer på hjemmesiden.

Bøgerne, "Affald med omtanke" og "Affald med mere omtanke" fortæller meget mere om affald og genanvendelse. De kan læses på hjemmesiden som bladbar pdf.

Links til andre affaldssider for børn, lærere og pædagoger

www.affald.dk

Et godt sted at starte, hvis I vil arbejde med affaldsundervisning lige fra de ældste børnehavebørn til ungdomsuddannelserne. Indgang for lærere og pædagoger, der gerne vil have undervisningsforløb, aktiviteter og baggrundsviden. Hjemmesiden er et samarbejde mellem 16 affaldsselskaber og kommuner. Særligt tema om henkastet affald.

www.vestfor.dk

Hvad sker der med vores affald, når vi genanvender det? Gennemgang af 7 grupper fra vores husholdningsaffald. Vestforbrændings formidlingscenter producerer og tilbyder desuden en række undervisningsmaterialer til grundskolen, der er udarbejdet i forhold til Fælles Mål. De er gratis tilgængelige på hjemmesiden.

www.refa.dk

I/S REFA er et affaldsselskab, der behandler affald fra borgere og virksomheder på Lolland-Falster. På hjemmesiden kan du prøve REFA's web-baserede affaldsspil og teste din viden om affald. Spillet er en meget simpel model af REFA's kraftvarmeværk. Under spillet kommer der quiz-spørgsmål om affald generelt, som du skal svare på og kan score point. Affaldsspillet er velegnet til elever fra femte klasse og opefter.

www.daaserydderen.dk

Onlinespil, film, læringsaktiviteter, fagbog og quiz gør elever i 2.-4. klasse klogere på genanvendelse, og hvordan tomme dåser og flasker bliver til nye.

www.dansk-retursystem.dk

Dansk Retursystem er den virksomhed, der driver det danske pant- og retursystem for dåser og flasker. Skoler kan komme på besøg hos Dansk Retursystem i Hedehusene på Sjælland eller i Løsning i Østjylland. På hjemmesiden kan I finde information om pant, pantmærker og muligheder for aflevering af tomme dåser og flasker.

www.groentflag.dk

Hvis I arbejder med affald som tema i undervisningen, er der mulighed for at skolen kan få "Det grønne flag" til at veje over skolen som et synligt tegn på, at I har gennemført et miljøundervisningsprojekt for hele skolen af høj kvalitet. Tilmelding på Friluftsrådets hjemmeside.

www.holddanmarkrent.dk

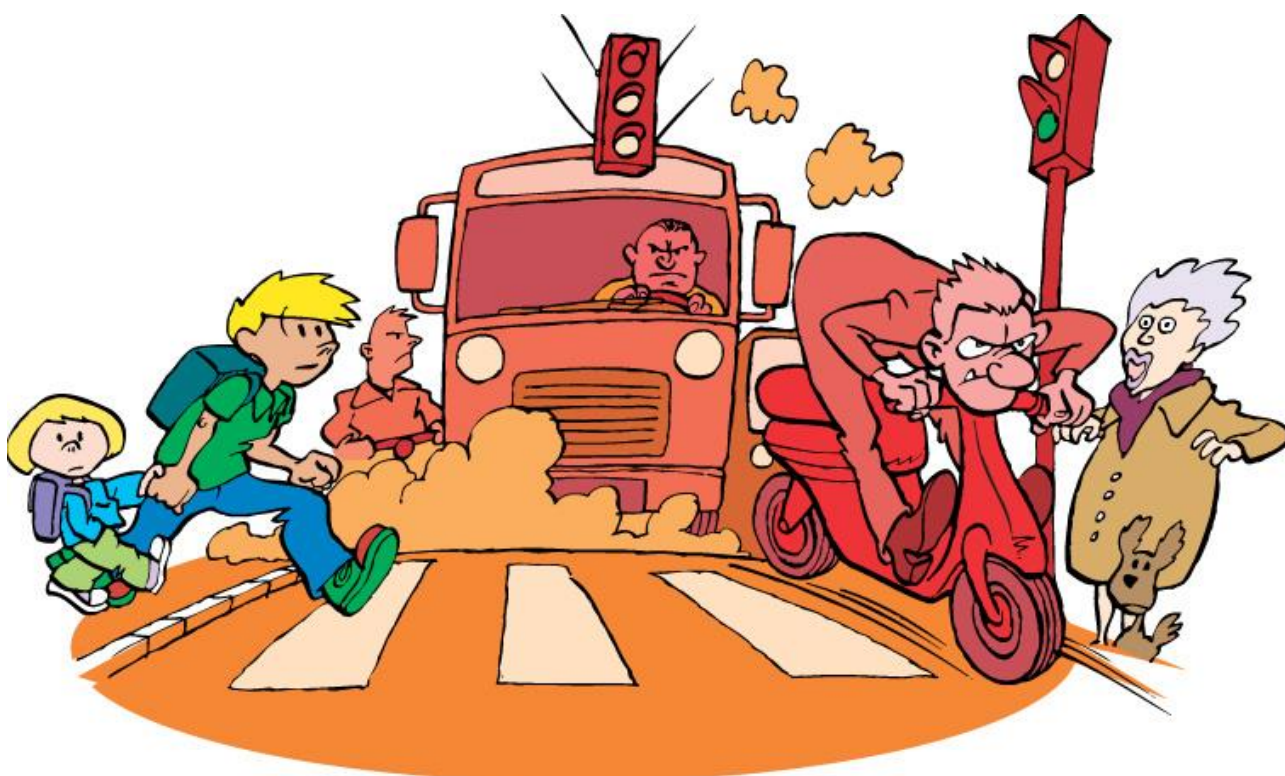
Analyser, nedbrydningstider, affaldstyper, videoer, inspiration.

Affaldsindsamling langs vejene – pas på!

Meget affald ligger og flyder langs med vejene. **Men det er altid farligt at færdes ved trafikken.** Derfor anbefaler vi, at I nøje overvejer, hvor det er hensigtsmæssigt – og mest sikkert – at indsamle i netop jeres lokalområde. Små børn bør aldrig samle affald langs vejene.

Vi opfordrer til, at I heller ikke med store børn går langs trafikerede veje, og at I i det hele taget passer godt på, når I skal ud i trafikken. Her er en række gode råd:

- Gå aldrig langs en motorvejsstrækning, heller ikke på til- og afkørsler
- Gå aldrig på motortrafikveje
- Hold jer altid så langt væk fra vejbanen som muligt
- Gå aldrig på jernbaneskråninger eller banelegemer
- Vær altid opmærksom på andre trafikanter
- Gå med refleks – navnlig i skumringen
- Gå ikke på kørebanen
- Gå altid mod køreretningen, hvis der ikke er fortov
- Brug cykelhjelm, hvis I cykler
- Brug gerne en selvlysende vest.

Tak for hjælpen

Besøg skoletjenesten på www.dn.dk/skoletjenesten

I Danmarks Naturfredningsforening vil vi være med til at give børn og unge et tæt og aktivt forhold til naturen og en forståelse af, hvor vigtigt det er at arbejde for en bæredygtig fremtid. Derfor gennemfører vi kampagner og projekter og tilbyder materialer, der giver indsigt og lyst til at handle. Læs mere og bestil materialer på www.dn.dk/skoletjenesten

På www.dn.dk finder du et væld af gode og inspirerende naturoplevelser til alle årstider – både for skolen, børnehaven, fritidshjemmet og familien.

Her kan du også tilmelde dig "Ugens Naturoplevelse" og få en aktuell inspiration til aktiviteter i naturen – lige ned i din egen mailboks.

Bliv kontaktperson

Som kontaktperson modtager du automatisk vores elektroniske nyhedsbrev. Det sikrer, at du som den første bliver opdateret med nye materialer og får tilbudt at deltage i nye kampagner eller konkurrencer. At være kontaktperson er gratis og uforpligtende. Meld dig til på www.dn.dk/skoletjenesten

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening er Danmarks største natur- og miljøorganisation med 130.000 medlemmer og mere end 2.000 frivillige aktive. Vi arbejder for et smukt og varieret landskab, en rig og mangfoldig natur og et rent og sundt klima og miljø – også for de kommende generationer.

Kontakt os

Skoletjenesten i Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20
2100 København Ø
Tlf.: 31 19 32 11
E-mail: sus@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening